

FORUM STEDELIJKE REGIO'S

Bijeenkomst Stadsgewest
Haaglanden, juni 2011

Datum: Donderdag 23 en vrijdag 24 juni 2011
Gastheer: Stadsgewest Haaglanden
Thema: **Regionale opschaling**

Programmatistische herijking in een regionale context

“Men is zo verwend dat de voordelen van de stedelijke regio's niet meer worden opgemerkt”. Met dit statement opende dhr. Verkerk (Burgemeester van Delft en Regiobestuurder Ruimte, Water en Grondbeleid) op 23 juni de Forumbijeenkomst Stedelijke Regio's. Deze uitspraak past in de context van de nieuwe Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en het regeringsakkoord, waarin de organisatie van de stedelijke regio's op de tocht staat. Er werd benadrukt dat de regionale samenwerking veel moois heeft gebracht en dat dit in de toekomst zeker voortgezet moet worden.

Met het oog op het zogenaamde 'Daily Urban System' is een regionale benadering van de ruimte een must. Steden en gemeenten beconcurreren elkaar dan niet, maar vullen elkaar qua functieprofiel en sectoren regionaal aan. Infrastructuur heeft hierin een sleutelpositie. De infrastructuur vormt tussen regio's een belangrijke schakel. De TU-Delft benadrukte dit door tijdens een presentatie van Nanet Rutten en Paul Gerretsen de nadruk te leggen op de wisselwerking van ruimte en mobiliteit. “De stad naar het netwerk oriënteren” in plaats van andersom, wat gezien het verleden meer gebruikelijk is.

Concluderend werd genoemd dat de focus nog te veel op het locatieniveau ligt in plaats van op het netwerkniveau en dat een afstemmingsstrategie tussen knooppunten ontbreekt. Ook de overstappen tussen verschillende modaliteiten en tussen verschillende concessiegebieden moet beter om een soepel netwerk te kunnen vormen en om de ruimtelijke inrichting en gebruik te vormen. Andersom geldt, “er is onvoldoende aandacht voor ruimte bij vervoerders”, aldus de aanwezige Joost Schrijnen (verbonden aan de faculteit Bouwkunde, TU Delft). Hierin heeft het Rijk, ondanks dat zij zich terug trekt uit het ruimtelijk domein, een belangrijke rol. Dit omdat zij de concessies voor het OV verlenen. Een wisselwerking tussen beide is van belang.

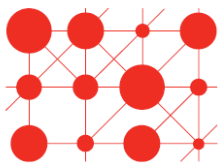
Dit is vooralsnog veelal theorie, maar wanneer men ingaat op de praktijk blijkt dat de crisistijd “... de lange termijnvisie overschaduwde en dat men veel meer ingaat op het lokale en de korte termijn. De crisis vreet de visie en de regio op”. Daarnaast spreken verschillende sectoren elkaars taal niet. Een oplossing hiervoor kan zijn om een gezamenlijke legenda te voeren zoals we die kennen bij topografische kaarten. Sectoroverstijgend betekenen de aanduidingen hetzelfde en heeft men het over hetzelfde. Dit maakt communicatie makkelijker met als gevolg een soepel proces en een efficiënt en integraal resultaat.

Bestuurlijke organisatie en sectoroverschrijdende communicatie zijn binnen stedelijke regio's van levensbelang.

Samenwerking in een Metropoolregio

Opschaling van verkeer en vervoer vormt, volgens Willem Benschop (directeur OV-bureau Randstad), de belangrijkste pijler voor de metropoolregio Rotterdam Den Haag. Allereerst is het van belang het OV netwerk te verbinden op vleugelniveau om vervolgens het vervoer op Randstedelijk niveau aan elkaar te verknopen. Om dit geheel in goede banen te leiden is een gezamenlijke vervoersautoriteit een vereiste.

Naast een gezamenlijke vervoersautoriteit is de rol van de provincies ook van invloed op de

FORUM STEDELIJKE REGIO'S

Bijeenkomst Stadsgewest
Haaglanden, juni 2011

samenwerking in een Metropoolregio. Het SVIR vertrouwt de lagere overheden meer sturing toe, maar hoe krijgt deze rol vorm in de praktijk. Minister Donner geeft aan dat de provincies ook mee willen doen. Deelnemers in de zaal bij het Forum Stedelijke Regio's geven aan dat er vanuit de provincies een frisse wind en een open houding noodzakelijk is. De discussie hoe nu de verhouding ligt tussen de regio's en de provincies speelt hierbij wel op.

Schaalvergroting als een metropoolregio kent ook zijn keerzijde. Het is niet altijd even gemakkelijk om de omliggende gemeente van de steden Rotterdam en Den Haag uit te leggen hoe en waarom Wassenaar en Capelle aan den IJssel moeten samenwerken. Samenwerking en gemeenten kunnen door metropoolvorming verder weg van elkaar komen te staan, waardoor de neiging tot subregio's vorming zich voordoet. In het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven is dit al te zien, geeft Ria Engels aan. Zij vraagt zich dan ook af hoe erg het is als de kleinere gemeenten afhaken. Voor de regionale samenwerking is dit weldegelijk erg, concludeert de deelnemers. Je maakt de kleinere gemeenten tot natuurlijke tegenstanders.

Forumvergadering

Op dit moment zijn er 11 regio's lid van het Forum Stedelijke Regio's. De deelnemende regio's zijn: Stadsregio Arnhem-Nijmegen, Brabantstad, Stadsregio Amsterdam, Stadsregio Rotterdam, Zwolle Kampen Netwerkstad, Regio Assen-Groningen, Stadsgewest Haaglanden, Regio Utrecht, Regio Twente, Samenwerkingsverband Regio Eindhoven en Regio Holland-Rijnland. Roelof van Netten heeft vanuit het Forum bestuur contact opgenomen met Regio Drechtsteden. Zij willen ook graag toetreden.

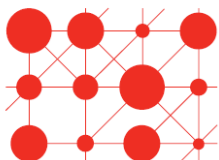
Het visiedocument ziet er goed uit. Meer van buiten naar binnen sluit aan bij de wensen van de deelnemende regio's. Daarbij is het goed om in de toekomst meer gevoed te worden vanuit andere actoren. Van belang is ook om de wetenschap te betrekken bij de bijeenkomsten.

In 2011 zullen er nog 2 bijeenkomsten plaatsvinden. Gestreefd wordt naar september en november. Gezamenlijk is ook gekeken naar 2012. In dit jaar zijn 3 bijeenkomsten wenselijk en een maal een symposium. Dit zou bijvoorbeeld kunnen in het voorjaar. Voor de bijeenkomsten in 2011 wordt gekeken naar dringende vragen. In 2012 zullen op alfabetische wijze de regio's elkaar afwisselen.

Jaap Wijma geeft aan dat het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven de bijeenkomst in november op zich te wil nemen. Deze bijeenkomst focust zich op de afspraken met Rijk en taakverdeling. Wat zijn de consequenties van/voor Wro en RO in NL. Roelof van Netten geeft aan dat Regio Drechtsteden wellicht de bijeenkomst van september op zich kan nemen. Roelof zal contact opnemen met Marcel van Bijnen.

Ter verbetering en verdieping van de bijeenkomsten vragen we in de uitnodiging meer expliciet om collega's aan te spreken om deel te nemen. Afhankelijk van het thema en onderwerp zou bijvoorbeeld een collega aan kunnen sluiten vanuit het grondbedrijf. De regio betaald voor de extra deel te nemen gast. Daarnaast is er ook gesproken over een niet-ledenprijs. Het Forum biedt hiermee o.a. de afhakende regio's ook een mogelijkheid om deel te nemen aan de bijeenkomsten. De prijs zal 150% zijn van de ledenprijs.

Ook is met de deelnemende regio's gesproken over een eindproduct 2011-2013. Voorbeelden als film, cartoon, stripverhaal en boek zijn geopperd. Het bestuur zal een voorstel maken. Zij nemen hierin effort, type product, haalbaarheid en financiën mee.

Praktijk: Werkbezoek innovatieve Greenport en Slow Food

Het uitzicht op het gebouw van FloraHolland geeft een indruk van het Westlandse kassengebied. In een van deze kassen in het bedrijf Prominent gevestigd. Prominent is opgezet naar de behoefte van 33 teelbedrijven om de geconditioneerde teelt van tomaten te bevorderen. Deze geconditioneerde teelt moet het leverproces van tomaten gedurende het jaar vergroten. Op dit moment is er in de kassen een overschot van warmte in de zomer en een te kort aan warmte in de winter. Een combinatie van het opvangen van restwarmte en elektriciteit zorgt dat de verdeling van verwarming en koeling beter aansluit bij de behoefte van het product en dat ook de winterproductie verhoogd wordt.

Bij Prominent II staat een traditionele kas (gesloten kas) en een semi-gesloten kas naast elkaar. Bij het koelingsproces van de semi gesloten kas komt warmte vrij die gebruikt kan worden in traditionele kas. Daarnaast slaat de gesloten kas zomerse warmte op via een seizoensbuffer. Dit project levert de verbonden ondernemers kennis op, het gebruikt de zon als energiedrager, haalt een hogere productie van 10% (het streven is 15%) en levert in 1 jaar 15% minder energieverbruik op.

<http://www.prominent-tomatoes.nl>

Ferdinand van Elswijk, Prominent, geeft een toelichting in de kas waarin tomaten worden geteeld.

CittaSlow, Hof van Delfland

Gemeente Midden-Delfland zet CittaSlow als middel in om Hof van Delfland te maken tot een uniek, vitaal landschap tussen de steden. CittaSlow is een internationaal keurmerk voor gemeenten die streven naar de hoogste kwaliteit van leven voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Hans Verlinde, directeur Gemeente Midden-Delfland, geeft aan dat 'Slow is the speed that brings serenity'. Een van de initiatieven binnen CittaSlow is Slow Food. Slow Food is een regionaal product dat langzaam gegaard wordt. Het draait bij beide om de beleving van kwaliteit. CittaSlow vormt een koppeling tussen bestuurskracht, bedrijfskracht en gebiedskracht. De sociaal economische kwaliteit in het gebied moet verbeterd worden. Het is belangrijk om je kwaliteiten te benoemen. <http://www.citslow.net>